

15.04.2019

Polskie i niemieckie zwyczaje wielkanocne

Zajączek wielkanocny, szukanie jajek, ognisko wielkanocne i śmigus-dyngus - tak różni jak ludzie, są zwyczaje ludowe kojarzone ze Świętami Wielkanocnymi. W Polsce i Niemczech istnieją niezliczone tradycje wielkanocne, których ślady sięgają średniowiecza aż po pogaństwo.

Niemieckie słowo „Ostern” prawdopodobnie pochodzi od starego germańskiego słowa „austro” - „wschód”, w jego rzeczywistym znaczeniu „świt” i symbolizuje wiosenne przebudzenie. Być może nazwa sięga „Ostary” lub „Eoastrae” - germańskiej bogini wiosny i płodności. W języku polskim słowo „Wielkanoc” odnosi się do nocy zmartwychwstania Jezusa Chrystusa.

Od 1091 roku okres Wielkanocy rozpoczyna się w Środę Popielcową, po której następuje 40-dniowy Wielki Post. Każdy poszczący ustala post dla samego siebie: niektórzy jedzą tylko jeden posiłek dziennie, inni powstrzymują się od alkoholu, słodczy lub mięsa. Wielkanoc jest ruchomym świętem, którego daty kalendarzowe różnią się co roku. Decydujące dla obliczenia daty jest wiosenna pełnia księżyca. Niedziela Wielkanocna jest obchodzona w pierwszą niedzielę po wiosennej pełni księżyca.

Jednak zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa nie jest jedynym powodem do świętowania Wielkanocy. Uroczystość ta czci również wiosnę – porę roku, w którym cała przyroda budzi się do życia ze snu zimowego. Jest to szczególnie widoczne w symbolach wielkanocnych. Jajka są symbolem nowego życia, a z pisankami związanych jest wiele zwyczajów takich jak malowanie i szukanie jajek. W Polsce każdy region ma własną technikę drapania i malowania, aby przekształcić jajo kurze w folklorystyczne dzieło sztuki. Wielkanocny Zajączek symbolizuje również Wielkanoc w obu krajach. Jest ważnym wiosennym posłańcem i jednocześnie symbolem płodności.

W Niemczech Wielki Piątek jest ważnym dniem wielkanocnych świąt. Jest to szczególnie widoczne w tym, że jest to dzień wolny od pracy, w którym obowiązują specjalne ograniczenia dotyczące wydarzeń publicznych, takich jak zakaz tańca. Zarówno w Niemczech, jak i w Polsce tradycyjnie je się rybę w Wielki Piątek.

Wielka Sobota to także dzień skupienia i przemysłu, niemniej jednak jest również dniem przygotowywania się do uroczystości. W obu krajach pisanki są barwione, mieszkania sprzątane i dekorowane na Wielkanoc. W Niemczech pieczone są tradycyjne jagnięta wielkanocne i warkocze

drożdżowe. Wiele polskich rodzin idzie w Wielką Sobotę do kościoła z koszykiem, aby pobłogosławić swoje jedzenie. Święconki są jedzone w Niedzielę Wielkanocną. W koszyku znajdują się głównie chleb, jajka, ciasto świąteczne, wędlina i chrzan. W niektórych regionach niemieckich, w wieczór wielkanocny, rozpala się ogniska, które symbolizują zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa.

W Niedzielę Wielkanocną kończy się 40-dniowy Wielki Post. Tego dnia dzieci w Polsce i Niemczech szukają kolorowych pisanek, jak również figurek z czekolady i prezentów, które wcześniej zajączek wielkanocny ukrył w ogrodzie.

Uroczystości kończą się w Wielki Poniedziałek. W Polsce zaczyna się prawdziwa zabawa: „Śmigus-dyngus” to dzień oblewania wodą, w którym młodzi ludzie przyskają się pistoletami wodnymi, butelkami i wiadrami. Mężczyźni okazują kobietom swoje zainteresowanie oblewając je wodą. Zwyczaj ten ma bardzo stare korzenie, ponieważ pochodzi z 966 r., kiedy polski władca Mieszko I został ochrzczony w Wielki Poniedziałek, a Polska nawróciła się na chrześcijaństwo. W ten sposób Wielkanoc w Polsce kończy się po dzień dzisiejszy mokro i szczęśliwie.

28.08.2021 - <http://partnerstwo-odra.eu/aktualnosci/2019/10882>